

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Michala Mazance, v právní věci žalobce: **Ing. F. T.**, zastoupen Jiřím Drápalem, advokátem se sídlem Horní náměstí 5/12, Vsetín, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje, odbor dopravy a silničního hospodářství**, se sídlem Tř. Tomáše Bati 21, Zlín, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 11. 2011, čj. KUZL-59309/2011, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 16. 4. 2012, čj. 33 A 5/2012 - 35,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalovaný změnil rozhodnutím ze dne 24. 11. 2011, čj. KUZL-59309/2011, sp. zn. KUSP – 59309/2011/DOP/Ze, rozhodnutí Městského úřadu Vsetín ze dne 11. 7. 2011, čj. MUVS 2201/2011/OSA/Vr/18, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle § 22 odst. 1 písm. e) bod 1 a § 22 odst. 1 písm. l) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném do 31. 7. 2011(dále jen „zákon o přestupcích“) a byla mu uložena pokuta ve výši 25 000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Změna rozhodnutí spočívala v tom, že žalovaný doplnil místo spáchání přestupků a v případě druhého přestupku závěr, že jej žalobce spáchal. Zachoval však právní kvalifikaci a uložil shodný trest. Žalobci byla pokuta uložena za to, že dne 27. 2. 2011 okolo 7:50 hod. řídil motorové vozidlo, aniž by byl držitelem řidičského oprávnění. Řidičské oprávnění pozbyl, neboť mu byl uložen Okresním soudem v Přerově trest zákazu řízení motorových vozidel a následně nepožádal o vrácení řidičského oprávnění. Žalobce porušil právní předpisy rovněž tím, že nerespektoval dopravní značku P 6 „Stůj, dej přednost v jízdě“.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“). V žalobě uvedl, že nejednal úmyslně, když po vykonání trestu zákazu činnosti nepožádal o vrácení řidičského oprávnění, neboť se domníval, že tuto povinnost mají pouze osoby, jež řidičský průkaz příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností fakticky odevzdaly. To se v jeho případě nestalo, a to v důsledku operace srdce. Žalobce upozornil na materiální stránku přestupku, která podle něj nebyla naplněna. Správní orgány mají vykládat normy dle jejich smyslu a účelu. Nemají se držet striktně gramatického znění a užívat výhradně formálního jazykového výkladu. Ohledně nezastavení u dopravní značky „Stůj, dej přednost v jízdě“ žalobce namítl, že tento přestupek nebyl dostatečně prošetřen. Zpochybnil výpovědi zasahujících policistů i věrohodnost videozáznamu, ze kterého nebylo možné určit dobu jeho pořízení a ztotožnit zaznamenané vozidlo.

[3] Krajský soud zamítl žalobu rozsudkem ze dne 16. 4. 2012, čj. 33 A 5/2012 - 35. V odůvodnění odkázal zejména na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí a plně se ztotožnil s jeho argumentací. K nerespektování dopravní značky „Stůj, dej přednost v jízdě“ odkázal na § 52 a § 50 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu a konstatoval, že důkazy byly opatřeny a provedeny zákonným způsobem a v míře dostatečné pro zjištění skutkového stavu.

III.

[4] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozhodnutí městského soudu kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního. Namítl, že rozhodnutí krajského soudu vychází z nesprávných právních závěrů. Znovu zopakoval, že v době kontroly policejní hlídkou již nebyl ve výkonu trestu zákazu činnosti, pouze formálně nepožádal o vrácení řidičského oprávnění, neboť řidičský průkaz předtím fakticky neodevzdal. Zdůvodňoval to zdravotním stavem, neboť byl v té době po operaci srdce. Pokud měl krajský soud zato, že stěžovatel neprokázal tuto okolnost, měl jej vyzvat, aby svůj zdravotní stav vysvětlil. Proto považoval přístup správních orgánů za formalistický. Upozornil na smysl § 22 odst. 1 písm. e) o přestupcích, podle kterého se dopustí přestupku ten, kdo řídí v provozu na pozemních komunikacích vozidlo a není držitelem řidičského oprávnění. Ustanovení míří podle jeho názoru na řidiče, kteří nerespektovali trest zákazu činnosti a dále v době jeho výkonu řídili motorová vozidla. To však nebyl případ stěžovatele. Ke dni spáchání přestupku již nebyl v trestu zákazu činnosti. Byl tedy postižen za činnost, kterou již mohl vykonávat.

[5] Pokud jde o nezastavení na značce „Stůj, dej přednost v jízdě“, stěžovatel popsal vlastní verzi rozhodných skutečností a následné jednání s policisty. Na místě jsou za sebou dvě značky vyzývající k zastavení a u obou zastavil. Při jednání na obvodním oddělení požadoval přehrát videozáznam. To mu bylo nevybíravým způsobem odmítnuto. Při ústním jednání ve věci přestupku mu nebyla položena otázka, jestli u dopravní značky zastavil. S policisty nebyla „*žádná řeč*“. Proto není možné tvrdit, že bylo prokázáno, že u dopravní značky nezastavil. To, že policisté chtěli věc původně vyřešit uložením blokové pokuty, svědčí o tom, že stupeň společenské nebezpečnosti nebyl nijak vysoký. Místo je relativně přehledné, hlavní silnice byla zleva prázdná a byla dobrá viditelnost. Ve správním řízení uvedl, že se vytýkaného přestupku nedopustil, avšak policisté to odmítli do zápisu poznamenat. Dále zpochybnil věrohodnost videozáznamu, neboť nepokládá v něm zachycené vozidlo za své.

IV.

[6] Žalovaný konstatoval, že kasační stížnost není opodstatněná a s rozsudkem krajského soudu se plně ztotožnil. Odkázal na své vyjádření k žalobě, ve kterém poukázal na § 3 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb. o silničním provozu (dále jen „zákon o silničním provozu“), podle kterého může řídit motorové vozidlo pouze osoba, která je držitelem řidičského oprávnění pro příslušnou skupinu motorových vozidel uděleného Českou republikou, státem, který je členským státem Evropské unie nebo smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo jiným státem dle mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána a která upravuje oblast silničního provozu. Pozbyl-li řidič své oprávnění řídit motorová vozidla v důsledku pravomocného rozhodnutí, kterým mu byl uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, musí o vrácení tohoto oprávnění dle § 102 zákona o silničním provozu požádat orgán evidence řidičů. V této souvislosti žalovaný upozornil na odlišnost pojmů „řidičské oprávnění“ a „řidičský průkaz“. Podle názoru žalovaného stěžovatel neoprávněně disponoval pouze s řidičským průkazem, nikoli však s řidičským oprávněním. Jeho navrácení je výsledkem samostatného řízení, v němž správní orgán potvrzuje skutečnost, že je řidič stále způsobilý, aby byl držitelem tohoto oprávnění. Nelze přisvědčit ani stěžovateli tvrzení o jeho dobré víře, neboť odevzdání řidičského průkazu a následná žádost o navrácení jsou jeho zákonnou povinností.

[7] Pokud jde o přestupek dle § 22 odst. 1 písm. l) zákona o přestupcích, krajský úřad uvedl, že vzal do úvahy výpověď svědků – policistů, výpověď žalovaného i videozáznam. Výpovědi policistů se shodují a korespondují s videonahrávkou, která je součástí spisového materiálu. Žalovaný pokládá oba policisty za věrohodné. Jedná se o úřední osoby speciálně vyškolené dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR. Žalobce žádného z policistů osobně nezná. Nelze proto namítat ani jejich podjatost vůči němu.

V.

[8] Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Stěžovatel vytkl předchozímu řízení příliš formalistický přístup. Chybějící žádost o vrácení řidičského oprávnění, jak vyžaduje § 102 zákona o silničním provozu, nic neměnila na tom, že podle pravomocného rozhodnutí, kterým bylo od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti upuštěno, již mohl řídit motorová vozidla. Pokud již tedy uplynula doba, po kterou mu byl v trestním řízení uložen trest zákazu řízení motorových vozidel, „automaticky“ se obnovuje stav, kdy je oprávněn řídit motorové vozidlo. Takový názor však není v souladu s platnou právní úpravou.

[11] Podle § 3 odst. 3 písm. a) zákona o silničním provozu může řídit motorové vozidlo pouze osoba, která je držitelem příslušného řidičského oprávnění podle § 81 tohoto zákona. Zákon o silničním provozu podrobněji upravuje v § 81-102 podmínky pro udělení a držení řidičského oprávnění, skupiny a podskupiny řidičských oprávnění, odnětí, pozbytí či pozastavení řidičského oprávnění a konečně podmínky pro vrácení řidičského oprávnění.

[12] Držitel řidičského oprávnění pozbývá řidičské oprávnění dnem právní moci rozhodnutí, kterým mu byl soudem uložen trest nebo příslušným správním úřadem) uložena sankce zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel (§ 94a odst. 1, 2 zákona o silničním provozu). Držitel řidičského průkazu je povinen řidičský průkaz odevzdat příslušnému obecnímu

úřadu obce s rozšířenou působností do 5 pracovních dnů ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí, kterým byla sankce uložena.

[13] Po výkonu trestu nebo sankce zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel nebo po upuštění nebo podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu nebo sankce zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel podle zvláštních právních předpisů rozhodne podle § 102 odst. 1 zákona o silničním provozu o vrácení řídičského oprávnění příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností na žádost osoby, která pozbyla řídičské oprávnění podle § 94a tohoto zákona.

[14] Nejvyšší správní soud se již v minulosti obdobnou problematikou zabýval. Procesní odlišnost od nyní projednávané věci lze nalézt v tom, že zákon o silničním provozu účinný do 30. 6. 2006 předpokládal v § 94 odst. 1 písm. a) vydání správního rozhodnutí o povinnosti vrátit řídičský průkaz. Ustanovení § 94a účinné od 1. 7. 2006 stanoví držiteli řídičského průkazu povinnost odevzdat řídičský průkaz příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností do 5 pracovních dnů ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí, kterým mu byl soudem uložen trest nebo příslušným správním úřadem uložena sankce zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel. Od 1. 7. 2006 tedy zákon o silniční dopravě nevyžaduje, aby správní orgán vydával samostatné správní rozhodnutí o povinnosti odevzdat řídičský průkaz, neboť tato povinnost nadále vyplývá ze zákona, který rovněž stanoví lhůtu ke splnění této povinnosti. Uvedený rozdíl však na podstatě sporu nic nemění. Žalovaný navíc v průběhu soudního řízení opakovaně tvrdil, že správní orgány v praxi řídiče přesto upozorňují na jejich povinnost odevzdat řídičský průkaz. V případě stěžovatele se tak stalo dne 14. 8. 2009. V každém případě vyplývá tato povinnost z platné právní úpravy. Ani stěžovatel netvrdí, zda byl či nebyl o této povinnosti vyrozuměn, resp. že by chybějící upozornění mělo mít za následek pro něj příznivější rozhodnutí.

[15] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 4. 2012, čj. 7 As 137/2011 – 52, vycházel z toho, že je třeba rozlišovat oprávnění řídit motorové vozidlo a osvědčení o tomto oprávnění, kterým je řídičský průkaz. Nesvědčí-li řídiči oprávnění k řízení vozidla, je (protiprávní) držení řídičského průkazu bez právního významu. Zákonodárce proto předpokládá zvláštní postup, a sice vrácení řídičského oprávnění na žádost ve zvláštním řízení. Uvedená procedura umožňuje v případě, že mezi právní mocí rozhodnutí o zákazu činnosti a vydáním rozhodnutí o vrácení řídičského průkazu je doba delší jednoho roku, zkoumat zdravotní a odbornou způsobilost řídiče (§ 102 odst. 5 zákona o silničním provozu) a i v případech, na něž uvedené ustanovení nedopadá, zajišťuje efektivní dozor nad výkonem zákazu činnosti. Pokud se ten, komu byl uložen zákaz činnosti, chová podle zákona a v zákonem stanovené lhůtě odevzdá řídičský průkaz, ví nebo přinejmenším má a musí vědět, že nedisponuje osvědčením nezbytným k řízení motorových vozidel. Signálem, že opět řídit může, je právě vrácení řídičského oprávnění a následně řídičského průkazu postupem podle § 102 a § 114 zákona o silničním provozu. Při nedodržení uvedeného postupu odevzdání a vrácení řídičského průkazu hrozí, že řídič, který má řídičský průkaz u sebe, ač jej měl ve stanovené lhůtě odevzdat, by mohl řídit motorové vozidlo i bez řídičského oprávnění, přičemž jeho pochybení by nemuselo být, např. při zběžné kontrole policíí bez prověření příslušných evidencí, jednoduše zjistitelné. Právě tomu má zabránit mechanismus odevzdání a vrácení řídičského průkazu.

[16] Nejvyšší správní soud se s vysloveným právním názorem zcela ztotožňuje. V podrobnostech lze odkázat na celé odůvodnění výše uvedeného rozsudku, které je k dispozici na internetových stránkách Nejvyššího správního soudu (www.nssoud.cz).

[17] Stav, kdy je konkrétní osoba nositelem řídičského oprávnění a držitelem řídičského průkazu, který podle § 103 odst. 1 zákona o silniční dopravě osvědčuje řídičské oprávnění držitele, tedy nelze ztotožnit se stavem, kdy osoba, které předtím svědčilo řídičské oprávnění, „*pouze*“ vykonala trest zákazu řízení motorových vozidel. Právě v případech, kdy takové osobě nesvědčilo v důsledku trestu řídičské oprávnění po relativně delší dobu, je totiž třeba k jeho opětovnému získání rovněž prokázat zdravotní a odbornou způsobilost podle § 102 odst. 5 zákona o silniční dopravě. Nelze tedy tvrdit, že odsouzený učinil výkonem uloženého trestu všem povinnostem zadost a je bez dalšího oprávněn řídit motorové vozidlo.

[18] Je nezpochybnitelné, že stěžovatel nebyl v době kontroly policejní hlídkou držitelem řídičského oprávnění. Na tom nic nemění to, zda již uplynula doba zákazu řízení motorových vozidel, stanovená rozsudkem soudu v trestní věci. Základní předpoklad stěžovatele je proto chybný.

[19] K přestupku spočívajícímu v nerespektování značky „Stůj, dej přednost v jízdě“ stěžovatel namítl, že zastavil u obou těchto značek, které jsou umístěny u křižovatky. Rovněž namítl, že se jej vyslychající úřednice ve správním řízení nezeptala, zda u dopravní značky zastavil.

[20] Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. není kasační stížnost přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je „*předmětem přezkumu v řízení o kasační stížnosti rozhodnutí krajského soudu a teprve jeho prostřednictvím rozhodnutí žalovaného; vady týkající se správního řízení proto musí být zásadně namítány nejprve v řízení před krajským soudem a teprve nejsou-li krajským soudem zohledněny či řádně posouzeny, je možné je uplatnit v podané kasační stížnosti*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 2. 2006, čj. 2 Afs 62/2005 - 118). V rozsudku ze dne 25. 9. 2008, čj. 8 Afs 48/2006 - 155 Nejvyšší správní soud obdobně uvedl, že v řízení o kasační stížnosti soud přezkoumává pouze zákonnost závěrů krajských soudů ke skutkovým a právním otázkám, které byly předmětem žaloby, a které stěžovatel následně uplatnil v kasační stížnosti. To, zda zastavil u dopravní značky a zda se jej na tuto skutečnost ptali policisté při projednávání přestupku, stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem. Nejvyšší správní soud proto vyhodnotil tyto námitky jako nepřipustné.

[21] Stěžovatel uplatnil v žalobě jedinou námitku k tomuto přestupku a tvrdil, že vozidlo na videozáznamu není jeho vozidlem. Pouze obecně proto poznamenává, že není příliš souladné, pokud stěžovatel na jedné straně tvrdí, že u dopravní značky zastavil a současně uvádí, že souhlasil s vyřízením záležitosti blokovou pokutou, že společenská nebezpečnost jeho jednání nebyla výrazná, neboť místo je přehledné, hlavní silnice byla zleva prázdná a byla dobrá viditelnost. Tvrzení stěžovatele, že na videozáznamu nešlo o jeho vozidlo, je zcela obecné. Lze předpokládat, že pokud by byl stěžovatel přesvědčen, že se nedopustil porušení dopravních předpisů a že tedy videozáznam nemůže zobrazovat jeho vozidlo, nesouhlasil by s vyřízením věci na místě blokovou pokutou. Z úředního záznamu z 27. 2. 2011 i z úředního záznamu o podání vysvětlení z téhož dne plyne, že stěžovatel byl připraven zaplatit blokovou pokutu v částce 500 Kč. K její úhradě nedošlo proto, že policisté mezitím lustací zjistili, že stěžovatel má blokadu řídičského oprávnění. Správní orgány rovněž neopřely názor o spáchání přestupku výhradně o vyhodnocení videozáznamu, ale též o výpovědi policistů. Ti shodně vypověděli, že viděli, že se stěžovatel přestupku dopustil. Stěžovatel v žalobě ani v kasační stížnosti neuvedl žádné konkrétní argumenty, jimiž by jejich věrohodnost zpochybnil.

[22] Nejvyšší správní soud proto neshledal kasační námitky důvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné jiné vady, k nimž by musel přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[23] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 *a contrario* za použití § 120 s. ř. s.). Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.), soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu podle obsahu spisu žádné náklady nevznikly.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 10. ledna 2013

JUDr. Jan Passer
předseda senátu